

Proefwerk 2022-2023

Onze ervaringen met
'anders organiseren'

JUNI 2023

Certified

Corporation
PENDING

This company meets the
highest standards of social
and environmental impact

— “ —

**PROEFWERK ZIET HET
ONDERWIJS ALS EEN PLEK
WAAR PERSOONLIJKE GROEI
EN MAATSCHAPPELIJKE
ONTWIKKELING IN DE KERN
BIJ ELKAAR KOMEN**

— ” —

Inhoud

3 Voorwoord

7 Het waarom en hoe van Proefwerk

10 Lesstructuren en randvoorwaarden

11 #1 Hoorcollegemodel

13 #2 Huiswerkkamer

15 #3 Lessenreeksen

17 #4 Ondersteuning activiteiten

19 #5 Onboarding met aandacht

21 #6 Samenwerkingsprincipes

23 #7 Duo formule

25 #8 Persoonlijke ontwikkeling

27 In één oogopslag

29 Nawoord

Voorwoord

DE INTRINSIEKE DRIVE

In november 2021 ontmoeten Thea en Piter-Jan elkaar in Amsterdam. Beiden zijn hun weg aan het vinden in (maatschappelijk) ondernemen en vinden elkaar vrijwel direct op hun intrinsieke drive voor maatschappelijke relevantie.

Thea heeft op dat moment meer dan 15 jaar ervaring in werken vóór de onderwijssector (o.a. als directeur van Schoolinfo en bekende initiatieven als Scholen op de Kaart, Leerling 2020 en Schoolleiders voor de Toekomst) en is toe aan “dieper de scholen in. Dat is wat ik me had voorgenomen. Uitzoeken wat de échte uitdaging is in de scholen en hoe je dat kan oplossen.”

Piter-Jan werkt inmiddels 4 jaar als ondernemer binnen Young Colfield en merkt dat zijn zoektocht die van velen is binnen generatie Y en Z: de zoektocht naar betekenisvol werk in combinatie met aandacht voor persoonlijke ontwikkeling. “Toen ik stage liep op school om me te oriënteren dacht ik, welkom in de echte wereld. Geen parallel universum van laptops en koffiecorners maar een mini-samenleving tussen 4 muren. Eerlijk, warm, soms hard, maar echt, onderwijs”. Na een paar gesprekken zijn ze eruit; we doen ‘t samen, Proefwerk is geboren.

EXPERTISE GEBUNDELD

Vanaf het eerste moment betrekken ze de

breder organisaties erbij. De partners van GaanStaan (moederbedrijf Young Colfield) stappen mee in en geven Proefwerk de ruimte op te kunnen starten. "Toen Piter-Jan en Thea voor ons stonden hoefde ik geen seconde na te denken. Als er één plek is waar het draait om ontwikkelen en opleiden en waar mensen echt het verschil willen en kunnen maken dan is het wel binnen de onderwijssector. We willen bijdragen met kleine bouwstenen en creatieve oplossingen in een omgeving die het verdient."

"We willen bijdragen met kleine bouwstenen en creatieve oplossingen in een omgeving die het verdient."

Partners van GaanStaan

Vanuit Inblinkers (vervolg op Schoolinfo van Thea) draait Sophie direct mee in het concept als onderdeel van het oprichtersteam. "Als ik nu terugkijk en mensen over Proefwerk vertel, doe ik dat met trots. Trots op de studenten die zich enorm pro-actief inzetten, flexibel zijn en al snel een band met de leerlingen konden opbouwen. Het zijn

de kleine successen die de grootste glimlach op mijn gezicht toveren: een verhaal van een blijde leerling die met z'n moeder aan de telefoon vertelt dat hij twee zulke leuke nieuwe juffen voor wiskunde heeft."

Met kleine pilots via het netwerk van Thea en Sophie, waarbij de scholen en studenten met veel tijd en aandacht begeleid worden, ontstaat een aanpak die zichzelf steeds meer bewijst voor zowel Proefwerkers (studenten) als het schoolpersoneel en schoolleiders.

SOCIAAL ONDERNEMEN

Een absolute voorwaarde voor alle deelnemers is dat Proefwerk de vorm krijgt van een sociale onderneming. Ondernemen mag, maar met een sterke maatschappelijke verantwoordelijkheid die statutair vastgelegd is en waarbij openheid en transparantie enorm belangrijk zijn – het proces om te komen tot een B-Corp certificering is daar een voorbeeld van.

Het feit dat momenteel de eerste studenten zonder onderwijsopleiding nu besloten hebben een onderwijsopleiding te gaan beginnen of zelfs uitstromen naar de scholen toe is voor ons een sterk bewijs dat we op de goede weg zijn. In deze mini-publicatie delen we een aantal vormen waarin we Proefwerkers en scholen aan

elkaar verbinden. Daar zijn we lerend in – dus als jij aanknopingspunten ziet of ideeën krijgt, denk dan graag met ons mee!

SCHOOLLEIDER RUUD URBACH OVER PROEFWERK

"Met name in de onderbouw hadden we uitdagingen op wiskunde, biologie en de invulling van keuzewerktijd (kwt) uren. Inmiddels hebben we een team van Proefwerkers dat vast voor onze school werkt en structureel de vaksecties ondersteunt. De Proefwerkers zijn frisse, jonge mensen, die allemaal wel iets met onderwijs hebben en dicht bij onze leerlingen staan. Ze kennen inmiddels veel gezichten in de school, van conciërge tot docent tot mijzelf en geven makkelijk aan wat ze nodig hebben. Voor ons levert het werkdrukverlichting en zelfs een stukje formatie op."

“Voor ons levert Proefwerk werkdrukverlichting en zelfs een stukje formatie op.**”**

Ruud Urbach

PROEFWERKER NELKE OVER PROEFWERK

"Ik ben Nelke en ondertussen al 8 maanden aan het werk op VSO Mariëndael in Arnhem. Hiervoor heb ik nog nooit eerder in het onderwijs gewerkt, maar ik wilde er graag ervaring in op doen, omdat ik twijfelde over een educatieve master na mijn opleiding Planologie.

Op de school help ik met het organiseren van de buitenschoolse activiteiten zoals excursies en werkweken, maar ook help ik met het organiseren van de Talent 2 daagse, sollicitatietrainingen en daarnaast mag ik af en toe een les aardrijkskunde en geschiedenis komen geven bij de onderbouwleerlingen.

Van tevoren wist ik niet goed wat ik er van moest verwachten, maar nu ik eenmaal een aantal maanden bezig ben durf ik te zeggen dat dit de leukste

bijbaan is die ik ooit heb gehad!
Activiteiten organiseren ligt wel in mijn straatje en ik vind het opvallend hoe de docenten heel blij met me zijn, omdat het veel werkdruk bij ze wegneemt. Het is heel erg leuk om de leerlingen te zien genieten van een activiteit die jij voor ze hebt georganiseerd.

Voor de toekomst ben ik benieuwd of ik het werk met leerlingen op een reguliere school nog steeds even leuk vind, want ik denk dat het er daar wat chaotischer aan toegaat dan op mijn school. Om daarachter te komen zit er maar 1 ding op: de educatieve master gaan volgen!"

Ook ben ik erachter gekomen dat ik het heel erg leuk vind om voor een klas te staan en leerlingen te helpen die ergens moeite mee hebben. Voor mijn gevoel is dit werk waar je veel vanuit je hart doet. Dat vind ik mooi!

Het waarom en hoe van Proefwerk

MAATWERK

Met de kennis van het onderwijs die we hebben opgedaan weten we met Proefwerk dat geen school hetzelfde is en dat er geen blauwdruk bestaat die voor alle scholen toepasbaar is. Sinds de start van Proefwerk hebben we samen met de scholen gekeken hoe Proefwerkers per school het beste kunnen worden ingezet - elke school heeft namelijk andere behoeftes en een eigen schoolcultuur en -structuur.

ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE IN KAART

In gesprek met de school (voorafgaand aan de start van Proefwerkers) hebben we verkend welke vorm van 'anders organiseren' het meest succesvol op de school kan worden ingezet. Hierin is draagvlak van de betrokken docenten (en andere medewerkers) van groot belang: reden ook dat wij schoolleiders vragen om goed in kaart te brengen welke ondersteuningsbehoefte hun medewerkers hebben, welke kansen en risico's zij zien, maar ook hoe we met

elkaar samenwerken. Waar sommige scholen meer baat hebben bij ondersteuning binnen de vaksectie (in vaklessen, of voorbereiding hiervan), hebben andere scholen meer aan de extra inzet buiten de lessen, op organisatorisch vlak, of voor extra ondersteuning op het gebied van huiswerkbegeleiding. Hoe groter het draagvlak en enthousiasme van de medewerkers is - hoe groter het succes voor een fijne en relevante samenwerking in de school.

LANGE TERMIJN OPLOSSING

Daarnaast pleiten en zorgen wij voor een 'duurzame impact'. Duurzaam betekent dan bijvoorbeeld dat de school zelf goed in staat is of kan zijn om dit zelf te organiseren (en niet te afhankelijk is van andere partijen) en dat gekeken wordt naar de resultaattermijn van de oplossing: levert dit alleen iets op voor komende maand of voor de komende twee schooljaren?

We zorgen daarom ook dat Proefwerkers die na een schooljaar

vertrekken, hun werk, tips en ervaringen borgen bij de scholen: vaak in de vorm van een overdracht die door de school zo helder is dat ze er echt wat mee kunnen.

ANDERS ORGANISEREN

Op de langere termijn hopen we scholen door het werken met Proefwerkers te laten inzien dat er best wat werkzaamheden zijn die ook door een niet-bevoegd docent uitgevoerd kunnen worden. Het werken met onderwijsassistenten of andere collega's wordt hiermee vergemakkelijkt omdat de eerste ervaringen met extra ondersteuning al opgedaan zijn.

REALISTISCH POSITIEF BEELD

De inzet van Proefwerkers op scholen moeten een realistisch beeld geven aan een student over werken in het onderwijs, en een realistisch alternatief bieden voor een docent dat herhaalbaar en continu kan zijn (niet een korte termijn 'lekkermakertje').

De (veelal positieve) ervaringen die de studenten opdoen bij scholen draagt bij aan een beeld van werken in het onderwijs (anders dan de verhalen over hoge werkdruk, grote administratieve druk en andere 'negatief' beelden van het onderwijs die regelmatig de media halen).

Door meer jonge studenten te enthousiasmeren voor het onderwijs hopen we ook een aantrekkingskracht van de lerarenopleiding te realiseren.

— “ —————

"NELKE EN LARS ZIJN BIJ ONS
ONDERDEEL VAN HET TEAM EN
ZIJN VAST AAN ONZE SCHOOL
GEKOPPELD.

ZE ONTLASTEN DE COLLEGAE
MET VEEL ZAKEN RONDONOM DE
LESSEN. BEIDEN GAAN MEE OP
BRUGKLASKAMP, WAT WEL IETS
ZEGT OVER HUN
ENTHOUSIASME EN HOE ZE
OPGENOMEN WORDEN IN HET
TEAM".

————— ” —

MARK FAAIJ
SCHOOLLEIDER

Lesstructuren en randvoorwaarden hoe zet je een Proefwerker goed in?

ONZE ERVARINGEN MET ANDERS ORGANISEREN

Maar wat doen we dan precies? In dit overzicht delen we een aantal van onze ervaringen met de scholen die hielpen in het creëren van een betekenisvolle bijbaan én waarde voor de school.

De lesstructuren zijn concrete concepten die samen met de scholen bedacht en uitgevoerd zijn in het afgelopen schooljaar. De randvoorwaarden zijn manieren van werken die geholpen hebben om dit soort lesstructuren op een goede manier uit te voeren, maar die mogelijk überhaupt helpen in het samenwerken met jonge instromers.

Alle lesstructuren en randvoorwaarden staan in een eigen hoofdstuk.

LESSTRUCTUREN

- ◆ #1 Hoorcollegemodel
- ◆ #2 Huiswerkkamer
- ◆ #3 Lessenreeksen
- ◆ #4 Projectleider organisatie

RANDVOORWAARDEN

- ◆ #5 Onboarding met aandacht
- ◆ #6 Samenwerkingsprincipes
- ◆ #7 Duo-formule
- ◆ #8 Persoonlijke ontwikkeling

#1 Hoorcollegemodel

Lesstructuur

INSTRUCTIE- EN VERWERKINGSLESSEN

Het hoorcollegemodel is een concept dat is opgezet samen met het Aeres VMBO in Almere. In het hoorcollegemodel worden de instructielessen voor een vak voor een gecombineerde groep gegeven door een bevoegde vakdocent. Tijdens dit instructieuur zitten twee of meer klassen bij elkaar in een ruimte en wordt plenair uitleg gegeven over de stof. In de tweede helft van de les gaan leerlingen zelfstandig aan de slag met de opdrachten uit de lesstof. Om orde in een grotere groep te houden worden de Proefwerkers ook tijdens deze instructielessen ingezet om vragen te beantwoorden en te assisteren in het klassenmanagement.

De instructielessen vinden in het begin van de week plaats waarna er later in de week ruimte is voor de verwerkingsles: hier worden de klassen weer losgekoppeld en zitten de leerlingen met hun eigen klas in het

lokaal. In deze verwerkingsles gaan leerlingen zelfstandig aan de slag met de verwerking van de lesstof uit de instructielessen. Ze worden hierin begeleid door een vast duo van Proefwerkers. Vaak worden vragen 1-op-1 of in kleine groepjes behandeld, in sommige gevallen wordt er een korte plenaire instructie gegeven aan de hele klas (als blijkt dat de stof nog niet voldoende beheerst wordt). In de verwerkingslessen wordt absentie, gedrag en voortgang bijgehouden en na de les direct teruggekoppeld aan de vakdocent. De verwerkingsles is ook een moment om toetsen af te nemen.

PROEFWERKER JOCHEM OVER HET HOORCOLLEGEMOGEL

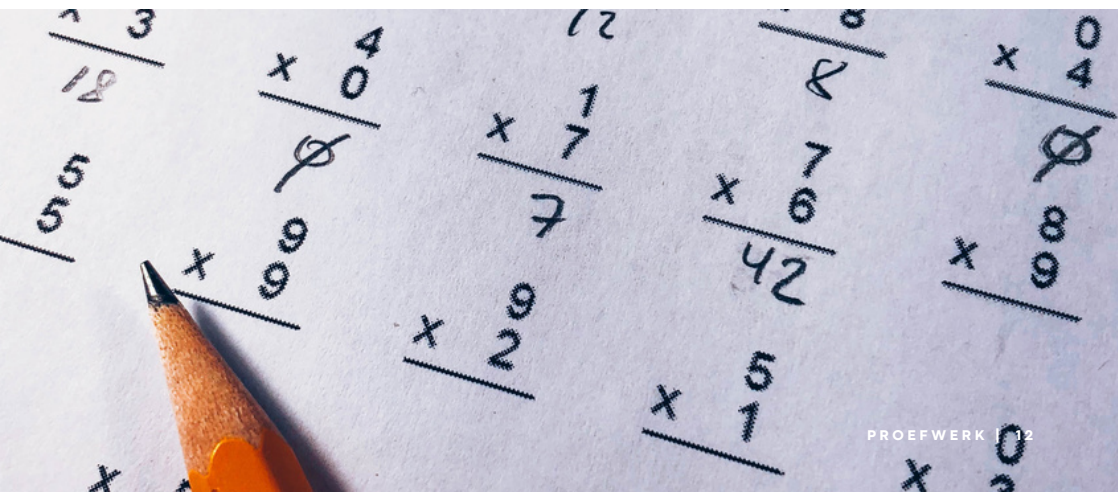
“Nou hoop je natuurlijk als je begint, dat jij de verandering gaat zijn die de leerlingen nodig hebben om allemaal te slagen maar helaas is dat niet zo simpel. Vooral in het begin was dat lastig toen de leerlingen een wat moeilijker hoofdstuk hadden en de resultaten wat minder waren. Dan begin je toch te twijfelen aan of je

dingen anders had moeten aanpakken. Gelukkig heb ik in de loop van de hoofdstukken zeker progressie gezien bij verschillende leerlingen. Sommige gingen van een onvoldoende gemiddelde naar een voldoende en dat is toch erg fijn om te zien vooral als het leerlingen zijn die niet zo snel zelfstandig aan het werk gaan maar echt even een extra push nodig hebben. Ik geloof zeker dat de resultaten verbeterd zijn ten opzichte van het begin van het jaar en hoop daar een steentje aan te hebben bijgedragen.”

“Positieve ervaringen zijn vooral die van leerlingen die ofwel hun waardering uiten naar je. Je bent natuurlijk wat jonger dan de meeste docenten en hebt misschien een andere manier van lesgeven/ uitleg geven dan standaard is aangeleerd dus dan is het toch fijn als je af en toe hoort van leerlingen dat ze je een goede docent vinden of kleine complimentjes geven.”

“ We hebben nu met de andere wiskundedocenten geregeld dat inhalers bij ons terecht kunnen en hiermee halen wij wat druk van de andere docenten af.

Proefwerker Jochem

#2 Huis- werkklas

Lesstructuur

EXTRA AANDACHT

De huiswerkklas is een concept wat Proefwerk heeft ontwikkeld samen met het Christelijk College Zeist (CCZ) en waarin leerlingen uit het 2de en 3de jaar extra begeleiding krijgen op verschillende vakken. Dit is dus geen particuliere huiswerkbegeleiding: de school stelt dit met Proefwerk samen en alle leerlingen worden middels een brief aan de ouders per leerjaar hiervoor uitgenodigd. De ouders maken samen met de leerling (eventueel met een advies vanuit de mentor of de school) de keuze om in te schrijven.

Wanneer de leerling zich inschrijft komen de lessen vast in het rooster te staan en gelden deze uren ook als verplichte lessen. De lessen worden gegeven door duo's van Proefwerkers; zij verzorgen een intro van de les met korte uitleg en instructie en stellen wekelijks samen met de leerlingen een aanpak op van wat de leerling per dag en per week gaat doen. Daarnaast hebben de Proefwerkers via het leerlingvolgsysteem inzicht in het huiswerk dat opgegeven is en de toetsen die gepland staan (zodat zij ook zelf kunnen sturen in wat de meeste prioriteit heeft).

De huiswerkklas vindt plaats op een vaste plek in de school en op vaste momenten, twee keer per week. Er is ruimte om wat extra

instructie, maar ook simpelweg extra aandacht te krijgen en er wordt gewerkt met andere leervormen of begeleidingsvormen dan alleen de reguliere instructie in de klas.

ZICHTBARE RESULTATEN

Waar het vaak moeilijk is om precieze resultaten van dit soort vormen van lesstructuren te herleiden was dit bij huiswerkbegeleiding in Zeist heel zichtbaar. Bijna alle docenten zagen resultaat in toetscijfers en begrip van de stof. Bovendien werd de rolverdeling tussen docent en Proefwerkers hierin als heel helder en duidelijk ervaren: in deze rol maak je goed gebruik van de kwaliteiten en kunde van Proefwerkers en kan je basisvaardigheden over de volle breedte op een verantwoorde en toegankelijke manier bijspijkeren. Bovendien krijgen leerlingen ook net even een ander omgeving en setting om hun huiswerk te maken (niet ofwel in de klas tijdens instructie, ofwel thuis zonder docent).

SUCCEFACTOREN

Essentieel in het concept is dat leerlingen via ouders zich zelf actief aanmelden voor deze uren en dat vanaf dat moment de uren niet meer vrijblijvend zijn en dezelfde verplichting en regels hebben als een ander lesuur.

PROEFWERKER SERRA OVER DE HUISWERKKLAS

"Mijn beeld van het onderwijs is door deze baan wel degelijk veranderd. Natuurlijk wist ik altijd al dat het geen makkelijke baan is, maar ik heb nu wel meegekregen dat dit je echt niet zomaar in de koude kleren gaat zitten. De dagen zijn hectisch en veel leerlingen zijn je aan het uittesten. Toch zitten er ook enorm veel leuke momenten in een werkdag op een school, iets wat je misschien iets minder vaak meekrijgt.

Je hoort vaak de negatieve verhalen of denkt aan de momenten waarbij jij het je leraren lastig hebt gemaakt (deed ik natuurlijk nooit ;)), maar het werk in het onderwijs levert ook enorm veel leuke momenten op. Dit is wat mij betreft iets wat ook iets vaker naar voren mag komen!"

 "Mijn beeld van het onderwijs is door deze baan wel degelijk veranderd."

Proefwerker Serra

#3 Lessenreeksen

Lesstructuur

EXPERTISE VAN STUDENTEN

In de meeste vakken heeft de gemiddelde Proefwerker natuurlijk (veel) minder ervaring dan een vakdocent; maar er zijn vakken waar juist jongeren best wat expertise en ervaring op hebben. Binnen een aantal van onze scholen wordt het keuzevak 'digitale vaardigheden' gegeven – wat dan bijvoorbeeld onder mens & maatschappij valt.

MINI-CURRICULUM

De keuzewerktijd vakken geven wat meer ruimte in bevoegdheid en bieden ook de mogelijkheden om aan basisvaardigheden te werken die overall relevant zijn (een ander voorbeeld is bijvoorbeeld begrijpend lezen). Afgelopen jaar hebben twee Proefwerkers samen met de docent Maatschappij en ondersteunt door het programma 'Basicly' een mini-curriculum opgezet waarbij leerlingen wekelijks aan de slag moesten met hun digitale vaardigheden. Het idee was om dit in een vorm van 'toegepast leren' te doen zodat het ook sterk praktijk- en

ervaringsgericht was. De leerlingen moesten bijvoorbeeld een verslag digitaal opbouwen: denk aan een voorblad met foto's, het gebruik van bepaalde lettertypes en paginanummering en de opzet van een goede inhoudsopgave. Het verslag kon dan gaan over een digitaal onderwerp (zoals het ontstaan van YouTube) waarbij ze onderzoek moesten doen naar zowel de achtergrond hiervan als ook de kansen en gevaren van sociale en online media. Tot slot werd gewerkt met Microsoft Office (hoe stuur ik mijn verslag op als bijlage van een mail)?

LESSENREEKS EN GASTLESSEN

Dit voorbeeld is structureel en gestructureerd maar op andere locaties gaven Proefwerkers vanuit hun expertise ook gastlessen: zo ontwierp één van de Proefwerkers (masterstudente toegepaste wiskunde) een lessenreeks basisvaardigheden voor Rekenen en een andere Proefwerker (masterstudente Geografie, Planologie en Milieu) een gastlessenreeks over de energietransitie.

A close-up photograph of a student wearing a light blue denim jacket over a white t-shirt. The student is holding several books, including one with a pink cover. A quote is overlaid on the image in a white semi-transparent box. The quote is in dark blue, bold, uppercase letters, with the words 'LESSENREEKS' in orange. The quote is flanked by large blue quotation marks and horizontal lines.

**VANUIT MIJN ENTHOUSIASME
OVER WISKUNDE MAAKTE IK
MET HULP VAN
PROEFWERKER TWAN EN
FEEDBACK VAN DOCENTEN
DE **LESSENREEKS**
'VERDUBBEL JE
REKENVAARDIGHEDEN':
GESCHIKT VOOR LEERLINGEN
IN DE ONDERBOUW VAN HET
VMBO MET EEN
ACHTERSTAND OP REKENEN.**

**PROEFWERKER DIEDE
STUDENTE TOEGEPASTE
WISKUNDE TU DELFT**

#4 Onder- steuning activiteiten

Lesstructuur

PROJECTMANAGER (BUITENSCHOOLSE) ACTIVITEITEN

In het speciaal onderwijs hebben we afgelopen jaar geëxperimenteerd met meer organisatorische rollen. Op deze VMBO/HAVO cluster 4 VSO school was de vraag om meer expertise en kennis van buiten naar binnen te halen, en gaven docenten aan enorm geholpen te zijn met hulp bij het organiseren van activiteiten uit de jaarkalender. Uiteindelijk hebben de Proefwerkers met allerlei zaken geholpen (zie kader op volgende pagina).

Door de studenten in te zetten in het organiseren van activiteiten kregen docenten aantoonbaar meer tijd en ruimte om zich in te zetten voor de leerlingen en het primaire proces. Bovendien was het voor Proefwerkers vaak makkelijker om vanuit hun netwerk mensen en organisaties te vragen deel te nemen aan deze activiteiten. In deze rol hebben we altijd gezorgd voor leerlingcontact, zodat wel begrepen werd op welk niveau de activiteiten georganiseerd moesten worden. Daarnaast zijn studenten ook ingezet in de schoolorganisatie met meer onderwijsinhoudelijke activiteiten, zoals het afnemen van diagnostische toetsen. In nauwe

afstemming met een teamleider en de roostermaker hebben Proefwerkers dit gecoördineerd en zijn er meer toetsen afgenomen (en is er meer inzicht gecreëerd) dan in de jaren hiervoor.

De resultaten zijn dus tweeledig: activiteiten die al jaren op de plank lagen worden nu uitgevoerd (schrijvers in de klas is lang geleden bedacht - dit jaar is het gerealiseerd met schrijvers die kwamen vertellen over boeken rondom diversiteit en inclusie) en docenten ervaren verlichting van

werkdruk omdat ze nog steeds ideeën kunnen bedenken maar niet alles uit hoeven voeren.

WERKZAAMHEDEN PROEFWERKERS NELKE & LARS

- ◆ Het organiseren van het onderbouwkamp (volledig programma, bonte avond, hutten bouwen).
- ◆ Het organiseren van bliksemstages, waarbij leerlingen voor een ochtend meelopen bij een bedrijf (vervoer, contact met JINC, groepsindeling, protocollen).
- ◆ Hulp bij diploma uitreiking.
- ◆ Begeleiden van elke Talent 2 Dagse en bezoek Burgers Zoo.
- ◆ Organiseren van 'schrijvers in de klas' tijdens de boekenweek.
- ◆ Opzetten van een AI workshop bij de talent 2 dagse Programmeren door studenten AI te benaderen.
- ◆ Het organiseren van de sollicitatietrainingen, waar leerlingen konden oefenen met het voeren van een sollicitatiegesprek met een externe.
- ◆ Het organiseren van de werkweek naar Parijs (rondvaart, avondprogramma, programmaboekje, voorbereidingsdag).

#5 Onboarding met aandacht

Randvoorwaarde

EEN GOEDE START

Met 'onboarding' bedoelen we het proces van het eerste (selectie)gesprek op school tot en met de eerste twee tot drie maanden. Het is bij Proefwerk een enorm belangrijke fase waar we samen met de school veel aandacht aan besteden. We merken dat als dit stuk goed staat, het veel makkelijker lukt om jonge mensen op een goede manier langdurig te verbinden aan de school. Dat resulteerde het afgelopen jaar in nauwelijks uitstroom en een vast team dat een heel schooljaar structureel meedraaide.

De onboarding begint dus al bij het selectiegesprek op school: naast de schoolleider betrekken we een teamleider en/of docent die nauw met de Proefwerker(s) gaat samenwerken om meteen al kennis te maken. Het is een gelijkwaardig gesprek: naast de vraag waar de school bij geholpen is vragen we ook waar Proefwerkers uitdaging zien, zin in hebben en goed in denken te kunnen bijdragen. Vanuit dat gesprek kiest de school zelf de mensen

die aan de slag gaan. Daarin committeert zowel de school als de Proefwerker zich voor een inzet van een volledig schooljaar.

BREDE COMMUNICATIE

In communicatie vertellen we over de inzet van Proefwerkers aan alle betrokkenen. Niet alleen aan de docenten, maar ook aan het ondersteunend personeel (conciërges zijn enorm belangrijk in onze samenwerking en goed op de hoogte van wie er rondlopen) als soms zelfs aan ouders (brieven die gestuurd worden over de manier waarop Proefwerkers ingezet worden). Het maakt voor zowel Proefwerkers als de school veel uit of er duidelijkheid is over waarom en met welk doel Proefwerk op de school aanwezig is.

PERSOONLIJKE AANDACHT

Inmiddels weten we dat in zo'n fase altijd zaken anders gaan dan bedacht en dat, zoals in de introductie al beschreven werd, iedere school anders is. Daarom werken we in de

onboardingsfase met een proces waarin we zoveel mogelijk in kunnen spelen wat op dat moment nodig is. Mensen uit het vaste team zijn vrijwel wekelijks op school en kijken mee met Proefwerkers, checken hoe dagen verlopen en hoe de Proefwerker met zo'n dag omgaat, sluiten aan bij lessen of begeleidingsmomenten en hebben een korte lijn met de schoolleiding.

Bovendien is er veel ruimte voor intervisie: Proefwerkers lopen altijd in duo op school en het hele Proefwerkteam dat op de school actief is (vaak vier tot vijf mensen) heeft volop contact met elkaar. Op die manier is er ruimte om onzekerheid en vragen meteen op te vangen zonder dat het schoolteam te veel belast wordt.

INBEDDEN DOOR MEE TE DOEN

Tot slot is belangrijk in de onboarding dat Proefwerkers een beeld hebben van het geheel, de hele school. We stimuleren om lessen mee te kijken bij

andere vakdocenten, een studie(mid)dag bij te wonen of aan te sluiten bij trainingen voor beginnende docenten, zo snel mogelijk namen te leren van de klassen die je het vaakst ziet, mee te doen aan activiteiten, proactief te zijn in hulp/concrete vragen die op andere plekken leven – om zo ook te snappen dat je onderdeel bent van de school: en niet jouw uren voor huiswerkbegeleiding 'af komt draaien'.

AFDELINGSLEIDER PETER BOUTER VAN HET CCZ OVER DE ONBOARDING

“Wat ons echt gelukt is, en dat is een compliment naar jullie, is om dit in een fase waarin de werkdruk heel hoog was goed neer te zetten zonder onze collega's hierin te overvragen – op een manier dat het nu ook draait en werkt.”

“We hebben dit goed neergezet in een fase waarin de werkdruk heel hoog was zonder onze collega's hierin te overvragen.”

Afdelingsleider Peter Bouter

#6 Samenwerkingsprincipes Randvoorwaarde

COMMITMENT

Gedurende afgelopen jaar is er steeds meer een manier van werken ontstaan die zich laat vatten in een aantal 'samenwerkingsprincipes'. Proefwerkers committeren zich bijvoorbeeld bij Proefwerk en de school aan een jaarcontract. Daar zit weliswaar een opzegtermijn in, maar begin van het schooljaar wordt expliciet de verwachting uitgesproken dat ze een heel jaar meedraaien met de school en het schoolteam voor minimaal een dagdeel in de week, liefst nog gekoppeld aan een vaste vaksectie. Dat geeft in communicatie en samenwerking veel duidelijkheid naar zowel conciërges als leerlingen als personeel en de studenten: wij gaan dit schooljaar met elkaar samenwerken. Het betekent dat Proefwerkers na twee maanden de namen kennen van leerlingen en van docenten, goed snappen hoe de schoolprocedures werken en veel beter en sneller af kunnen stemmen over wat nodig is – en in die zin beter in kunnen spelen op gedifferentieerd onderwijs.

KOSTELOZE OVERNAME

Daarnaast kan de school na het meedraaien van één schooljaar kosteloos iemand overnemen en zelf in dienst nemen – inmiddels is dit al met de eerste Proefwerkers daadwerkelijk gebeurd. Zij willen definitief het onderwijs in en wat ons betreft is dat het hoogst haalbare – in die vorm is de

verbinding gelegd en Proefwerk niet meer nodig. Dit zorg ervoor dat studenten laagdrempelig het onderwijs kunnen ervaren, verbindingen gelegd worden die anders niet gelegd waren, maar er ook een duidelijk incentive voor de school is om z'n best te doen: in potentie zijn dit nieuwe medewerkers en biedt de formule een (klein) antwoord op formatietekorten.

ONZE SAMENWERKINGS-PRINCIPES

Zo zijn er meer principes (die niet alleen gaan over (contractuele) afspraken) die de basis vormen voor het goed neerzetten van vernieuwende concepten die bijdragen aan kwaliteit van onderwijs en verbinding met (het personeel van) de school:

- ◆ **LANGE TERMIJN**
Geen ad hoc inzet, doekjes voor het bloeden of lekkermakertjes voor docenten of Proefwerkers. We vragen commitment voor een schooljaar, aan beide kanten, met zowel de mooie als zware kanten – met vertrouwen dat dit bijdraagt aan een realistisch, positief beeld van werken in de onderwijssector.
- ◆ **SAMEN MET DE SCHOOL**
We betrekken docenten in of Proefwerk ingezet wordt en hoe Proefwerk ingezet wordt – op een manier die voor hen helpend is.
- ◆ **PERSOONLIJKE AANDACHT**
Proefwerkers werken in duo's, hebben een Talent Manager bij Proefwerk en evaluatiemomenten gedurende het jaar met docenten en/of schoolleiding.
- ◆ **VISIEGEDREVEN**
Samen met de scholen proberen we het onderwijs te versterken. Als school en Proefwerker elkaar in de samenwerking vinden is Proefwerk niet meer nodig en de missie geslaagd, de school mag dan overnemen. Dit gebeurt ook.
- ◆ **OPENHEID, TRANSPARANTIE**
We moeten ons verhaal altijd, overal uit kunnen leggen en dat verwachten we ook van de school. Als we samen open en eerlijk communiceren zijn we in iedere situatie in staat de goede oplossing te vinden.
- ◆ **KWALITEIT**
We doen het goed, of we doen het niet – even goede vrienden. We investeren samen tijd, geld en moeite in dit concept dus dan mogen we ook resultaat verwachten.

#7 Duo formule

Randvoorwaarde

PROEFWERK DUO'S

Voor nieuwe intreders in het onderwijs is werken in het onderwijs nog behoorlijk spannend. Zeker als ze vrij zelfstandig voor groepen leerlingen staan. De duo-formule heeft hierin enorm geholpen: niet zozeer een duo met een docent (uiteindelijk is dat fijne extra hulp maar zijn de kosten voor de school vrij hoog ten opzichte van weinig zichtbare kwaliteitsverbetering), maar een duo met elkaar. Zo gaf de docent bijvoorbeeld instructielessen en gaven de Proefwerkers in duo samen een verwerkingsles.

STEVIGHEID EN COMFORT

Samen voor de klas staan zorgt direct voor meer stevigheid en comfort: de één kan kort een les openen terwijl de ander door de klas loopt en de groep in de gaten houdt (zaken die een ervaren docent zelf combineert, maar onervaren intreders nog niet in de vingers hebben). Bovendien zoeken de Proefwerkers elkaar veel sneller op als iets niet gaat zoals het moet gaan en wordt ervaren dat uiteindelijk de

hulpvraag aan docenten en personeel echt wel gesteld wordt – maar dat zij ook ontzorgd worden in eerste vragen waar de Proefwerkers ook wel zelf uitkomen.

SAMENWERKING STIMULEREN

Breder in het onderwijs wordt een pleidooi gehouden voor meer samenwerking tussen docenten. Niet zozeer om elkaar te beoordelen (zo wordt het op veel plaatsen nog ervaren), maar juist om van elkaar te leren, of juist te ervaren dat iemand anders tegen dezelfde dingen aan loopt en het daarover met elkaar te kunnen hebben. Die samenwerking wordt in deze constructie gestimuleerd, en helpt enorm voor het vertrouwen en comfort van de Proefwerkers.

— “ —

HET HIEP ON S ENORM OM
DIT SAMEN, ALS DUO'S TE
DOEN.

— ” —

PROEFWERKERS SERRA, PIA,
LOTTE EN DIEDÉ

#8

Persoonlijke ontwikkeling Randvoorwaarde

We hebben gemerkt dat het voor Proefwerkers belangrijk is om goede, persoonlijke begeleiding te krijgen bij de start in het onderwijs. In het onderwijs stap je vanaf de eerste dag de mini-samenleving tussen vier muren binnen en word je niet overal aan je hand meegenomen, hoe goed we de onboarding ook proberen in te richten.

OPLEIDINGSCURRICULUM

Daarom is er bij Proefwerk maar ook in samenwerking met de school veel persoonlijke begeleiding. Het hele jaar doorlopen de Proefwerkers een opleidingscurriculum dat deels in gaat op onderwijsvaardigheden (klassenmanagement, didactiek, rollen in de klas) maar ook voor een groot deel in gaat op persoonlijke ontwikkeling (persoonlijke visie, intervisie, MBTI, effectief communiceren).

Zeker ook het persoonlijke stuk geeft Proefwerkers (meer) bewustzijn over wat in de school daadwerkelijk over hun handelen gaat, en wat ook omstandigheden zijn die van alles triggeren maar buiten hun invloedssfeer of verantwoordelijkheid liggen. Het is niet voor niets dat veel jonge mensen vroegtijdig het onderwijs weer verlaten: deels gaat dat over een enorm verantwoordelijkheidsgevoel

om van alles op te willen pakken en te willen ondersteunen waar dit, zeker als relatief onervaren kracht, nog lang niet altijd lukt. Met deze dagen proberen we veerkracht en weerbaarheid te vergroten zonder de verbinding en het echte contact met leerlingen te verliezen – en veel ruimte te bieden voor kwetsbaarheid en herkenning bij andere Proefwerkers of collega's.

ERVARINGEN VERWERKEN

We merkten ook afgelopen jaar dat die dagen helpen bij het verwerken van wat op school gebeurt: als er een veilige plek is om het daar samen over te hebben, fouten of juist successen uit te wisselen en van elkaar te leren, geeft dat veel meer veerkracht en energie om de volgende week het weer met vol enthousiasme te proberen.

Docentcoaches of teamleiders kunnen hier op school ook een heel goede en stimulerende rol in spelen en hebben dat afgelopen jaar ook gedaan: op het

juiste moment even meekijken of het grotere plaatje laten zien geeft veel ruimte en vertrouwen om het weer opnieuw te proberen. Veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en begeleiding (op een manier die dus niet te tijdsintensief is voor de school) is zodoende een heel belangrijke voorwaarde bij het creëren van een positieve ervaring voor jonge mensen in het onderwijs.

In één oogopslag

3 scholen

- Arnhem (vso)
- Zeist (vo)
- Almere (vo)

20 studenten

- 50/50 man vrouw
- 10 studierichtingen
- 25% uitstroom naar school of onderwijsopleiding

Ondersteuning

- Huiswerkbegeleiding
- AVO vakken
- digitale vaardigheden
- (buiten)schoolse activiteiten

Opleiding

- betaalde opleidingsdagen
- persoonlijke ontwikkeling
- onderwijs-ontwikkeling

— “ —

**DOOR MEER JONGE
STUDENTEN TE
ENTHOUSIASMEREN VOOR
HET ONDERWIJS HOPEN WE
OOK EEN AANTREKKINGS-
KRACHT VAN DE LERAREN-
OPLEIDING TE REALISEREN.**

” —

Nawoord

In deze mini-publicatie hebben we wat meer willen vertellen over de 'best practices' van afgelopen jaar. Het was ons eerste jaar waar we met enorm veel plezier op terugkijken en wat een grote stimulans geeft om het werk voort te zetten.

In het volgende jaar willen we ook in bovenstaande ervaringen graag nog nauwer met de scholen en besturen optrekken: wat doen en zien we met elkaar dat echt bij kan dragen aan een sterke, vitale onderwijssector? Alle voorbeelden en tekst zijn in bewust geschreven vanuit eigen ervaring en niet geanalyseerd vanuit theorie of onderzoek.

Als jij aanleiding ziet om met ons verder samen dit onderzoek in te duiken dan nodigen we je van harte uit: van de onderwijsinspectie tot hoogleraren, van lerarenopleiders tot conciërges en bestuurders.

We horen graag van je!

◆ www.proefwerk.nl

◆ info@proefwerk.nl

◆ (+31) (0)6 48270383

◆ **Social Impact Factory Utrecht**

Proefwerk
Paspoort Druider je talent

Hey Jij! Zit je lekker?!
Of hou je het een beetje lekker scherp?

Op zoek naar een
leuke en
betrouwbare bijbaan?

Op zoek naar een
werkzaamheid bijbaan?

De wereld zit vol
mogelijkheden! **Proefwerk**

...en het kan best een leuke en uitdagende baan zijn. Maar het is belangrijk dat je weet waar je wilt werken. We hebben een klein aantal tips voor je verzameld. Het gaat om:
1. Kijk naar de markt
2. Kijk naar de vacatures
3. Kijk naar de voorwaarden
4. Kijk naar de locatie
5. Kijk naar de werkdagen

Op zoek naar een
leuke en
betrouwbare bijbaan?

Op zoek naar een
werkzaamheid bijbaan?

De wereld zit vol
mogelijkheden! **Proefwerk**

QR CODE

Op zoek naar een
leuke en
betrouwbare bijbaan?

Op zoek naar een
werkzaamheid bijbaan?

De wereld zit vol
mogelijkheden! **Proefwerk**

Proefwerk
Paspoort Druider je talent

Proefwerk
Op zoek naar een
leuke en
betrouwbare bijbaan?

Proefwerk
Op zoek naar een
werkzaamheid bijbaan?

De wereld zit vol
mogelijkheden! **Proefwerk**

Proefwerk

Het lerarentekort in Nederland is groot. Dit leidt tot leerachterstanden, (te) hoge werkdruk, en in sommige gevallen zelfs een (dreigende) kortere schoolweek.

Ondertussen zijn steeds meer jongeren op zoek naar een betekenisvolle, maatschappelijk relevante baan met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling.

Proefwerk heeft als missie om deze werelden met elkaar te verbinden, en ziet het onderwijs als de plek waar persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling elkaar in de kern raken. Dat betekent dat als je bij Proefwerk werkt, je niet alleen een baan in het onderwijs hebt maar ook meedoet aan persoonlijke ontwikkeltrainingen die je veel over jezelf en het onderwijs leren.

JUNI 2023